СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 27. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 3. лютого, 1928. VOL. XXXVI. No. 27. Jersey City, N. J., Friday, February 3. 1928. THREE CENTS.

ВУГЛЕВИЙ СТРАЙК ПЕРЕД СЕНАТОМ

СЕНАТОР ДЖАНСОН ЗВЕРТАЄ УВАГУ НА НУЖДУ ВУГЛЕВИХ СТРАЙКАРІВ.

ВАШИНГТОН, 1. лютого. — Справа страйку майнерів мягкого вугля станула нині темою сенатових дебат.

Дебату почав сенатор Джансон з Каліфорнії, котрий звернув увагу сенату на тяжке положенне страйкуючих майнерів. Він предложив резолюцію, взиваючу сенат почати над сею справою слідство.

За Джансоном заявилися зараз сенатори, Рід з Пенсилвенії та Ковпленд з Ню Йорку. Рід сказав, що майнери находяться в нужді, а богато властителів копалень побанкротувало.

У своїй промові сенатор Джансон між иничим прочитав лист від бувшого ґубернатора Пенсилвенії, в котрім Пінщов каже, що більшість страйкових сторожів копалень се ґонмени.

Сенат, здається, прихилиться до резолюції Джансона.

БОРОТЬБА ЗА ПРЕЗИДІЯЛЬНУ НОМІНАЦІЮ.

МЕКАДУ ЩЕ ДАЛІ ВИСТУПАЄ ПРОТИ СМИТА.

РИЧМОНД, Верджінія, 1. лютого. — Вилієм Мекаду, зять покійного президента В. Вилсона та один з визначних кандидатів на номінацію на уряд президента з рамени демократичної партії, виступив нині перед більшими зборами з визовом до другого кандидата на сю номінацію, нюйорського ґубернатора Ал. Смита, домагаючися від Смита виразної заяви про становище в справі прогибіції.

Мекаду говорив у своїй промові, немовби Смит уже виразно заявився за обмеженнем або й знесеннем прогибіції та нападав на се становище як на невідповідне.

ЗА РЕЛІҐІЙНУ ТОЛЕРАНЦІЮ.

ВСІ ВІРОІСПОВІДАННЯ ЗАЯВЛЯЮТЬСЯ ПРОТИ РЕЛІҐІЙНОЇ НЕТЕРПИМОСТИ.

НЮ ЙОРК, 1. лютого. — Стараннем Федеральної Ради Церков Христа, що лучить всі протестантські церкви Америки, уряджено тут у гали Тавн Гол Клоб-у банкет, присвячений справі релігійної толеранції в Америці.

На банкеті виступали кромі протестантів також представники католиків і жидів, і всі вони осуджували прояви релігійної нетерпимости в Америці. Бесідники говорили, що нетерпимість підриває основи етики. Коли люди починають мірити других людий після їх релігійної чи церковної приналежности, тоді вони будуть уже людям своєї віри найгірші провини дарувати, а зате будуть нападати на людий другої віри за найменчу або й зовсім придуману вину. Се мусить покінчитися занепадом релігії й моральности.

ПАСТОР МЕТОДИСЬКОЇ ЦЕРКВИ ВБИВ ЖІНКУ Й ДІТИЙ.

ОСНОВОЮ ЗЛОЧИНУ СТРАХ ПЕРЕД НЕВИЛІЧИМОЮ НЕДУГОЮ.

ФАРМИНҐДЕЙЛ, Лонг Айленд, 1. лютого. — Клод Г. Приді, 51-літний пастор методиської епископальної церкви, зарубав нині рано сокирою свою жену та своїх двох синів.

В годину після злочину його арештовано, і він зараз признався до вчинку, додаючи: „Ліпше вмерти, як жити. Що до мене, то моя кара тут не буде така страшна, як кара там". Він заявив, що він боявся, що його родина хорує на невиличиму недугу.

Хлопці його мали літ 14 і 12. Батько вбив їх, як вони спали. Жінка мала 50 літ. Муж зарубав її сокирою, як вона ґімнастикувалася перед радіом.

Приді від якогось часу вже не проповідував, але занимався доставою шутру й глини до будови. Нині рано прийшов до нього його форман Ґрей, щоби взяти від нього прикази, де доставляти матеріял. Ґрей застав хату замкнену, а дивлячися через вікно в хату, він побачив на землі закровавлене тіло пані Приді. Він вибив вікно, оглянув хату, і на поверсі побачив тіла синів. Він повідомив свого приятеля, а сей дав знати поліції.

Капітан стації в товаристві кількох полісменів поїхав на місце проступку. Він став допитувати Ґрея. Заким полісмени покінчили допити Ґрея, зявився Приді, спокійний, але блідий. Він радо відповідав на запити полісменів та сейчас признався до вини. Він заявив, що по доконанню злочину він відійшов з дому на поле, щоби прохолонути. Його зараз арештовано та задержано в тюрмі під закидом вбийства першого степеня. Права до кавциї („бейлу") йому не признано. Його стережуть, щоби він не поповнив самовбийства.

Приді був пастором першої методиської церкви в Стемфорді, в стейті Конетикаті, від 1910. до 1913. року. Він відзначився тоді як завзятий прихильник прогибіції. Підчас завзятої кампанії він нагло пропав; як казали пізнійше, він захорів на нерви з перепрацьовання та мусів лічитися в санаторії.

ЦАРСЬКИЙ ГЕРОЙ.

Князь Юсупов, убийник Распутіна, не відійшов далеко від того, якого вважав своїм обовязком убити із „патріотизму". Він утік цими днями із Парижа в Базель, перед поліцією, яка дістала проти нього багатий матеріял. Князь має на своїй совісти дві молоді жертви: давніше звів якусь малолітну дівчину, тепер сина визначного французького політика. Подробиці справи не дійшли ще до париської преси тому, що батько не хоче підривати свого доброго імени та руйнувати майбутности синові. Юсупов приїхав у Францію кілька літ як дуже багата людина, бо встиг вивезти свої дорогоцінности. Він жонатий із великою княгинею Іриною, донькою вел. кн. Олександра Михайловича. Кілька літ тому він відчинив у Парижі великий кравецький сальон, в якому працювало кількасот осіб. Він зробив це не з конечности проживку, а для „золотого" інтересу. Ще один причинок до атмосфери російського царського двора!

ЖЕБРАКИ-КАПІТАЛІСТИ.

Відень дивує чужинців скількістю жебраків на вулицях. Прохачі милостині значно зросли, у важкі хвилини економічної кризи після розпаду Австрії. Віденська поліція бореться від давна із жебраками, які стали ними не з нужди, але, заробивши поважну суму гроша, не хотіли покинути своєї професії. Цими днями арештували якусь старушку в лахміттях, Штадт, що прохала хліба, переходячи з крамниці в крамницю. Обшукавши її, найшли при ній 2.000 зол. і книжку щадничої каси на 8.000 зол. Ця старушка приїхала кілька літ тому... з Галичини, де має свій дім.

ВЕСЕЛИЙ ПРОЦЕС.

У Лондоні почнеться процес на такім тлі, що може цікавити не тільки юристів, але й дентистів і всіх, що хотять женитись. Садівник Д., старий парубок, захотів на старість подружого щастя. Але заки зженився, вже зустріло його мале нещастя. Ідучи автом, зударився з вантажним возом і повибивав собі останні дорогоцінні зуби. Дентист порадив йому зробити штучну челюсть. Та що шлюб мав бути ось-ось, дентист зробив покищо тимчасову вставку, кажучи, що вона буде держатись як правдива. За два дні „молодий" мав блискучі, нові зуби. Перед шлюбом був великий обід. Між гістьми був гуморист, який сипав знаменитими анекдотами. „Молодий"-старий так щиро почав реготатись, що йому вилетіли з губи штучні зуби на стіл. Наречена зомліла; шлюб пропав. Більше подружа закінчився в суді: кандидат на мужа домагається від дентиста 10.000 фунт. відшкодування за моральні та матеріяльні втрати, спричинені його поганою роботою. Будь ласка: рішайте, хто винен?

СМЕРТЬ ЛЮДИНИ-МУХИ.

У Львові пописувався акробат Стефан Полінський: лазив по мурі камяниць, з долини на дах, скакав із даху на дах і т. д. В неділю, 15 січня, визначено попис Полінського на вул. Академічній. Зібралося багато тисяч глядачів. Полінський, звязаний ланцюгами, мав у повітрі звільнитися з кайданів. По линві виліз на дах 2-поверхової камяниці, та тут посоггнувся на даківці і впав головою на землю. Залитий кровю, лежав непритомний. Полінському тріс череп, стрясся мозок, зломилася нога і взагалі потовкся тяжко. Помер вечером у шпиталі.

СУДОВИЙ РЕКОРД.

Перед карним судом у Берліні рівно рік тягнеться процес проти славних ошуканців Барматів, російськ. еміґрантів, що своїми грішми та хитрощами зуміли здобути впливи серед членів уряду і накрасти міліони. Не було ще процесу, який забрав би судові стільки часу. Три роки минуло від його почину. Від першої розправи було до нині 157 розправ— разом 785 годин. Через суд пересунулося 800 свідків і 50 знавців. Ведуть справу: два головні судді з двома помічниками і шістьома додатковими силами. 15 обвинувачених має 17 адвокатів. Акти до справи мають досі... 1070 томів! Гарна бібліотека! Акт обвинувачення має всього 648 сторінок друку, протоколи із розправ 2800! Кошти процесу досі чверть міліона зол. мар. Кажуть, що процес протягнеться ще два-три місяці.

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД.

Дня 11-го м. м. убито в страшний спосіб різника Фіцу, що їхав на торг з Рибника до Мисловиць. Над ранком напали його на дорозі бандити, узброєні в кріси, й зажадали видачі готівки. Супроти рішучого опору Фіци бандити застрілили його, при чому пірвали на ньому убрання й змасакрувавши трупа втекли, забираючи з собою 8.000 зол. На місце катастрофи виїхала судово-лікарська комісія та заряджено пошукування за бандитами.

ЗАХІДНА КАНАДА НАДІЄТЬСЯ ВЕЛИКОГО НАПЛИВУ ІМІҐРАНТІВ.

Відповідно до заяви саскачеванського іміґраційного урядника на сіпіярській стації у Віннипеґу, европейські іміґранти зачнуть напливати десятками тисяч в послідних двох тижнях березня й у квітні. Між ними будуть переважати Британці.

„Фармері потребують людей в березні (марті), кілька тижнів перед дійсним початком роботи в поли, щоби привчити їх, як обходитися з кіньми й машинерією й як сповняти денну роботу", — говорив сей урядник.

„З першим квітня, коли погода сприяє, робота в поли починається й тоді фармер не має ні часу ні охоти вчити нових робітників способів праці".

АСТРОНОМІЧНА СЕНЗАЦІЯ.

Остання наукова сензація, що приходить із Лондону, може поважно зажурити всіх, яким лежить на серці життя нашої планети. Два англійські астрономи обчислили із найбільшою точністю, що земля починається крутити щораз поволіше і що прийде день, коли вона зовсім зупиниться. Від 1870 р. вона стала поволішою на пів хвилини на добу. Шо це значить? Те, що наша доба, 24 години, є довші як 24 години наших батьків. 30 секунд невеличкий час для одиниці, але для людства великанський розмір! За 150,000 літ цих 30 секунд зість зовсім 24 години і земля стане непорушною. Таким робом мрії про вічний вік землі щезають! Ми вже знаємо, як довго істнуватиме наша земна куля і за який час мусить вона довершити все те, що задумали люди. Чим хутше будуть крутитися люди і чим довшим буде їх день, тим коротшим буде хід тої, що своїм рухом усе оживляє і дає почин усьому життю! Розвиток усього звязаний із рухом довкола себе планети. Її непорушність — смерть усьому. 150.000 літ має всього перед собою людина, щоби придумати спосіб, чи нема змоги вводити в рух землю власною силою!

КАТІВНЯ ДІТЕЙ.

В Студзєньцу (бувша Конґресівка) істнує найбільше в Польщі поправче заведення для недітних, яке на ділі було тільки стинаючою кров у жилах катівнею нещасних дітей. „Директор" цього заведення, бувший лісничий, разом з „учителями" катував дітей до того, що більшість з них має звихнуті сустави, страшні рани на тілі, а головно на голові та поломані кости. Дітей батожено, бито в пяти, колено шпильками, розбивано їм голови об мур і т. п. Проти директора і його девятьох помічників виточено доходження.

НІЧОГО СОБІ НАДКОМІСАР.

В Сяноці арештовано коменданта місцевої поліції надкомісара Келара, що разом з своїми спільниками-урядниками, Самецьким і Лівінським, протягом багатьох літ вели ошукачі мальверзації на шкоду держави й своїх таки товаришів-урядовців. Келар був передтим ґімназійним учителем.

РЕДАКТОР „НАШОГО СЛОВА" ПЕРЕД СУДОМ.

„Члени робітничо-селянського комітету помочі жертвам повені" Пант. Крайківський і Й. Кучевський повідомили м. р. поліцію, що з комітету пропало 6 тис. дол. Поліція арештувала скарбника „Нашого Слова" Вол. Соронєвича. Арештований заперечив, начеб ужив ці гроші для себе, а твердив, що вони пішли на цілі, відомі членам комітету. Недавно станув Соронєвич перед трибуналом карного суду. На внесення оборони трибунал відложив розправу для переслухання нових свідків.

ЛЮДЕНДОРФ ПРО НОВУ ВІЙНУ

БУДЕ ЦЕ ВІЙНА МІЖ ФРАНЦІЄЮ А ІТАЛІЄЮ. — ФРАНЦІЯ ПОБІДИТЬ І СТВОРИТЬ НОВУ МОНАРХІЮ З АВСТРІЇ, ПОЛУДНЕВОЇ НІМЕЧЧИНИ, ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ І УГОРЩИНИ.

БЕРЛІН, 1. лютого. — Орган німецьких шовіністів і реакціонерів „Дас Дайче Таґблят", який є властиво органом бувшого военного героя ґенерала Люденорфа, оголосив артикул, який викликав загальну сензацію. Написав його сам Людендорф.

В тім артикулі розбирає Людендорф причини, задля яких Франція не хоче уступитися з Надренії і чому задержує там далі якраз 50.000 жовнірів. Він подає, що десь около 1930 року прийде до війни між Францією і Італією. Тоді буде могла Франція при допомозі отих 50.000 жовнірів занйяти на протязі 20 годин цілу територію полудневої Німеччини і Полудневої Австрії, будучи в той спосіб в безпосереднім сусідстві з Італією, а заразом в злуці з Юґославією, яка рівнож піде проти Італії. Ні Румунія ні Англія Італії не допоможуть. Румунія з боязни, щоби не втратити Бесарабії на случай нещасливої війни, а Англія тому, що домінії будуть проти війни. Франція впорається дуже скоро з Італією, бо Німеччина не буде могла ставити їй ніякого опору. Навпаки, Франція ще займе німецьку територію, так як Німці зайняли бельґійську при вибуху послідної світової війни. Війна скінчиться за яких три місяці, Італія програє і буде мусіла відступити Франції дещо зі своїх кольоній. Щоби ослабити Італію раз на завсіди, буде побудована Францією нова монархія з земель теперішної Австрії і Полудневої Німеччини. По всякій правдоподібности до цеї монархії втягнуть ще Чехословаччину і Угорщину. Отта монархія буде тепер сусідувати з побитою Італією.

Отой плян чи пак фантазію Людендорфа уважають деякі його власною видумкою, а другі подають, що це пущено в світ в порозумінню з Італією.

НА СОВІТСЬКІЙ ТЕРИТОРІЇ СПОКІЙ — КАЖЕ МОСКВА.

НЕ БУЛО НІЯКОГО БОМБАРДОВАНЯ КРЕМЛЮ. — НАСЕЛЕННЄ ЧАСАМИ СТРАЙКУЄ І САБОТУЄ, АЛЕ НЕ ЗАДЛЯ ТРОЦЬКОГО, АЛЕ З БРАКУ ТОВАРІВ. — ВІД ВЛАДИВОСТОКА ДО ДНІСТРА СПОКІЙ.

МОСКВА, 1. лютого. — Вчера розголосили европейські і американські газети про те, що симпатики Троцького підняли в ріжних місцях бунт та що військо бомбардує Кремль, в якім засідають большевицькі комісарі. Все те видумка, проти якої задумує урядова Москва протестувати. Бо на її думку, це все розлять неприхильні совітам заграничні кореспонденти, що живуть в Ризі, Константинополю і Варшаві. Бо правдою є, що на цілій совітській території від румунської границі аж до Владивостока панує цілковитий спокій. Таке подає Москва, але з тим додатком, що час до часу являються там, а особливо на Україні саботажі та страйки, але все те задля браку товарів.

Саме тепер село дістало більшу скількість товарів і уряд одержує вже більші суми гроша та збіже від селян.

НОВИЙ ФРАНЦУЗЬКО-АМЕРИКАНСЬКИЙ ДОГОВІР.

БУДЕ ЗАКЛЮЧЕНИЙ НА ПРОТЯЗІ МІСЯЦЯ. — ОБІ ДЕРЖАВИ ЗА ВІЧНИМ МИРОМ.

ПАРИЖ, 1. лютого. — Американський амбасадор Геррик по своїм повороті з відпустки зложив сейчас візиту французькому міністрови заграничних справ Бріянови. З Бріяном обговорив він справу нового договору між Францією а Америкою, бо старий кінчиться сього місяця. Обі вони обмінялися остаточними поглядами їх урядів на оту справу та ствердили, що обі держави склонні до такого договору, який ґарантує вічний мир між обома державами, а всі спірні справи віддає під рішенне третейського суду.

ЕВАКУАЦІЯ НАДРЕНІЇ ПРИНЕСЕ ЗАМИРЕННЯ.

УСУНЕ ОСТАТОЧНО ЗАЛІЗНУ ПЕРЕГОРОДУ МІЖ ФРАНЦІЄЮ А НІМЕЧЧИНОЮ — ТАК КАЖЕ ШТРЕЗЕМАН.

БЕРЛІН, 1. лютого. — Німецький міністер заграничних справ Штреземан відповів в парляменті на атаки німецьких націоналістів, звернені проти нього за його безуспішні змагання в справі помирення Німеччини з Францією. Штреземан заявив, що дійсно Франція мусить евакувати з Надренії, щоби відобрати аґітаційний матеріял її непримиримим ворогам в Німеччині, а заразом і тим німецьким ворогам в Франції, котрі змагають до піддержання французько-німецького антаґонізму. Він заявив, що не тільки німецький уряд, але й цілий німецький нарід бажає собі мира та щирого порозуміння і співжиття з Францією.

МІЛІЦІЯ ФАШИСТІВ ВХОДИТЬ В АРМІЮ.

РИМ, 1. лютого. — Італійський премієр Мусоліні виголосив в присутности 500 офіцирів фашистської міліції промову з нагоди пятилітної річниці істновання міліції. Він заявив, що в найблищому часі ота міліція ввійде в склад італійської правильної армії як осібна військова одиниця. Мусоліні надіється, що фашисти будуть продовжати в армії найкращі традиції геройства італійських жовнірів.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" ([illegible])
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МИ І СТАРИЙ КРАЙ.

Коли ми хочемо говорити про ревізію наших відносин до старого краю, то маємо на думці того рода ревізію, з якої була би користь для нас в Америці і для наших братів в рідним краю. А булиб ми струсями, а не зрілими і здорово думаючими людьми, колиб ми замикали очі і не бачили того, що твориться. А саме, що наша імміграція цілком певно затратить тісний звязок зі старим краєм, коли місце старих займе молоде поколінне, коли в те поколінне не впоїмо любови і пошани до землі його батьків. А не буде тої пошани, коли воно буде свідками отих численних віч, нарад, а то й святочних вечорів, на яких повно сварок, обид, погроз і заподозрень о зраді, запроданстві, несвідомости, неуцтві і безхарактерности отих, в чиїх руках спочиває провід нації. Бо чим та молодь має захопитися? Чи тим, що ми 40-міліоновий, сильний, старий і культурний нарід, а ходимо в неволі? Що наша земля найбогатша зі всіх земель на світі, а ми з нужди іміґруємо з рідної землі на Сибір чи до Америки за хлібом? Якаж може бути наша будучність, коли така багата і стара земля не може видати в найтяжщих хвилях поневолення одної характерної визначнійшої людини, котра би тішилась загальною у нас повагою? Чи та молодь може одушевлятися тим, що ми навіть при виборах в краю не могли обєднатися і поставити один протипольський бльок? Чи тутешня молодь може одушевлятися тим, що ми в краю навіть на чисто культурнім полі „Рідної Школи" чи „Просвіти" ведемо взаїмну боротьбу, хоч находимося під натиском Польщі в смертельних судорогах, стоючи заразом перед матеріяльним банкроцтвом старих народніх іституцій?

А все те підноситься раз-у-раз в пресі і на вічах. А молодіж тутешня, коли ще хоч трохи інтересується народнім життєм, слухає того всього. Слухає дуже часто з мусу, коли попаде на концерт чи віче як член хору, декляматор чи виконуючи які артистичні продукції. А дехто слухає тільки тоді, коли його силою родичі приведуть на таке видовище. У всіх випадках ефект однаковий: ненависть до „політики" і душевна студінь супроти країни власних батьків.

Ми, старі, розуміємо добре відносини в старім краю. Нас не одно дивує і не одно болить. Але ми маємо повну свідомість того, що мимо тої нещасної „політики" наш нарід все таки йде нестримним ходом вперед, що росте свідомість, розвивається наша національна державницька думка, падають духові кайдани, а перед нами миготять наше світле майбутнє. Такого розуміння не можемо одначе вимагати від того покоління, яке тут виростало без поставленої як слід української школи, церкви чи інших виховуючих інституцій.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ПО БОЛЬШЕВИЦЬКИ.

Большевицькі проводирі заявляли нераз, що українізація їм потрібна на те, щоби на зрозумілій українському населенню мові лекше проводить большевицькі ідеї в народні маси. Що це правда, видно з популярної історії України, котру видав Центральний Комітет Союза Комуністичної Молоді України. Ця „історія" поки що вийшла в трох брошурках, написаних якимсь С. Божком. Книжечки під загальним титулом: „Як жили наші діди" мають такі наголовки: „Гетьманщина", „Козаччина" і „Хмельниччина".

Сам автор подобає на якогось комуністичного хусита, а тому всі події з далекої минувшини розглядає він згідно з сучасними комуністичними теоріями. Також всі прояви історичного життя українського народу, його соціяльний устрій, культурні змагання і т. д. міряє міркою сучасности. Виходить, що найбільша вина всіх українських діячів минулої епохи була в тім, що вони не знали теорій Маркса.

Ота популярна література, призначена для мас різко відріжняється від праць наукових. В тих послідних, виконаних майже самими не комуністами, хоч і є потрібний большевикам „марксістський підход" до всіх явищ в політичному, соціяльному та державному життю України в стародавніх часах, все таки той „підход" не доходить до такого абсурду, як в популярній історії Божка.

Читаєш ці „творіння", як говорять українізовані большевики, й не надивуєшся, що витрачаються великі кошти на друк такої макулятури. Вся „історія" України описана в них так, що властиво нічого там немає з історії Українців і з української держави. Натомісць, є боротьба пануючої кляси за свої інтереси. А кляса пригноблена майже не робила ніякого опору своїм панам, крім нечисленних епізодичних бунтів, чи повстань. Та й то ці бунти мас, як виходить з історії Божка, були лише за зміною своїх панів, велися отже лише за панські інтереси. Так ото трактує комуніст ідейність тих народніх мас, що повставали.

Ясне в тій історії одно. А саме, що завданням тої популярної „історії" є замазати перед українськими народніми масами правдиву історію українського народа та доказати, що Українці ніколи не були в минувшині державницьким народом і що вони ніколи не прагнули своєї самостійної держави. То, мовляв, лише окремі пани, чи гетьмани, в своїх власних інтересах, в інтересах виключно пануючої кляси, стреміли до утворення української держави, до обєднання українських земель в одне державне тіло. Ота „історія" намагається позбавити український нарід всіх історичних традицій, всіх історичних діячів, а натомісць поставити одинокими визволителями українського народу Маркса та Леніна й „братній московський пролетаріят".

На думку автора, український нарід мусить зрозуміти, що Україна повинна бути в обєднанню з Московщиною в інтересі трудових мас, бо інтереси робітничої кляси стоять вище інтересів національних та державних.

Відповідно цьому і виписує той комсомольський автор те саме, що увесь час торочили нашому народови всі московські історики-імеперіялісти та ті польські, що творили ідею великої Польщі „од моржа до моржа". Не сказав отже комуністичний творець історії нічого нового, а тільки причіпив наліпку клясової боротьби, боротьби капіталу з працею, та зробив Україну з часів гетьманщини модерною, капіталістичною державою. Старі цареславні історики творили рівнож ріжні теорії недержавности української нації, єдности з московським народом і спільности інтересів. Таке саме роблять і комуністичні „гістерики", і виписують про минувшину українського народу таку правду, що брехнею підбита.

Тому то „гістерик" Божко зводить всю історію Запорожжа, всі його ідеї, наміри та завдання, та все те, чим воно фактично було для всієї України, до такої дурнички, яку вже тисячі разів пережовували брехливі польські та московські історики й письменники. Він говорить, що „по Дикому полі на півдні України Татари випасали великі табуни худоби. Ще коли не було Запоріжжа, то первісні козаки робили напади на Татар і грабували їх. Колиж заснувалось Запоріжжа, то козаки не обмежувалися грабунками кочовників; вони пробрались і в самий Крим. Особливо ці наскоки на Крим стали повторюватися, коли на Запоріжжу набралося багато люду втікачів, та коли кошовими на Запоріжжу стали багаті старшини. Цих старшин вже не задовольняли коні та худоба. Вони потрібують золота, предметів роскоші, дорогої зброї, шовкової та оксамитової одежі". Ось з тих причин Запорожці й воювали. Це були всі їх ідеали. Розбійнича банда й більш нічого.

Че вже писали богато разів ріжні чорносотенні письмаки, а большевики знову повторюють. Тут вони нічого не придумали свого. Доводилося нам чути, що большевики порівнюють іноді Запорожже з сучасним комунізмом. Можливо воноб і було подібне комуністичній громаді, якби писанина Божка була правдою.

З чим ми можемо згодитися з Божком, так це те, що Московщина приносила завсіди українським селянським та робітничим масам лише поневолення та все більше закріпощення панам. Ми можемо цілковито пристосувати до сучасного стану України такий уступ з божковської "Гетьманщини", де ми в дужках робимо свої примітки:

„Під охороною московських царів-самодержців (читай: комуністів-самодержців) тепер ішло нове закріпощення революційних мас селянства козацьким (читай: пролетарсько-комуністичним) сословем, зглядно козацькими старшинами (читай: партійними комуністами). Гетьманщина (читай: комуністична влада) й була цими новими рямками, що в них розвивалася нова панщина, росла нова експльоатація, розгорялася нова клясова боротьба".

ЛЬВІВ.

Добридень, брате дорогий!
Низенький вклін!
Твій дзвін
Ізнов німий?

Мовчиш?
Колиж
Ти знов
Загомониш?

Коли ізнов
Поганців
Литиметься
Кров?

Прощай!
Ні, до побачення другого
Не в млі, а радісно ясного!
Бувай!

ЗАГОСТРЕННЯ ПРЕСОВОГО ЗАКОНА.

В „Дзєннїку урядовім" появилися два декрети з новелями до розпорядку з 10 травня 1927 р. в справі пресового закону й закону про кари за розповсюдження фальшивих чуток і зневаг. Зміни йдуть в цьому напрямі, що на кожнім часопису мусить бути поміщене назвище відповідального редактора. Новелі ці є дальшим загостренням дотеперішнього пресового закону в Польщі.

В. Кедровський.

1917 РІК.

(25)

Так, наприклад, одного дня приходить Харіто на засідання Румчерода й намагаючись як найбільше надати свойому повідомленню таємничости й трагізму, зробив заяву, що йому відомо, хоч фактів він не має, але, мовляв, його почуття, як комісаря, йому говорить, що Українці щось таке затівають. Що таке, він і сам не знає, але в усякому разі треба бути на сторожі й зробити деякі заходи предосторога. У відповідь на це виступив з промовою член Румчерода від української секції, Г. В. Нянчур, який з обуренням заявив, що йому дивно, коли урядовий комісар приходить в Румчерод розказувати про свої почуття не маючи фактів, а тому смішно булоб почуттям комісаря надавати значіння. Після цього Харіто зробив заяву, що для нього несподівано, що тут є такі тверді Українці. Після того якось загубився й скоро зник.

Вибухла корніловщина. Румчерод занепокоївся, почувши загрозу свойому істнуванню. Потрібна була військова сила, на яку-б він міг спертися, хоч би уже не в заходах своїх до ліквідації корніловщини, а лише для власної охорони від [illegible], що моглиб повстати в звязку з виступом Корнілова. Але тут остаточно зясувалося, [illegible] Румчерода немає жадної військової частини, на яку він мігби рахувати. Хоч-не-хоч довелося звернутися йому до одеської української військової ради, яку він до того часу намагався ігнорувати та проти котрої він вів запеклу боротьбу. Просив у ради дозволу установити з нею тісний контакт, та присилку військової сили для охорони.

Українська рада в одеській залозі мала в повному свойому розпорядженню до 40 тисяч війська. Для охорони переляканого Румчерода був висланий перший окремий гайдамацький курінь.

Але як тільки стало видно, що небезпека минає, румчеродовці знову почали підносити свої голови й вести агітацію серед українського війська проти ради, кличучи до підлягання Румчеродови.

Коли вони й тут остаточно провалилися, то почали шукати контакту з Київом, щоби з одного боку опираючись через цей контакт на авторітет Центральної Ради, знову відживитися, а з другого боку перенести свою боротьбу проти нестримного зросту українського національного руху в самий осередок його й тим, по можности, дезорганізувати його. Для навязання контакту була вибрана делегація до Центральної Ради, в склад якої входили по одному: Москаль, Поляк і Українець.

Цікаво те, що до корніловщини Румчерод ріжними засобами гальмував у себе працю української секції, якої він, між иншим, не хотів затвердити місцев півтора-два, як секцію. Лише після шаленої боротьби це зробив, але все таки увесь час ставився до неї гостро-вороже, або саботував її та робив окремі від неї засідання, не повідомляючи часто про важні засідання. Тепер же звернувся до неї за підтримкою, для чого почав заліцятися до окремих членів її.

В Київі досить добре знали природу й вагу Румчерода, та його мету шукання контакту з Центральною Радою. Тому делегації його рішуче відмовлено від якого-б то не було контакту, чи допущення до співробітництва з Радою цієї шкідливої для українського національного руху інституції.

Таким чином остання надія й заходи румчеродовщини потерпіли повну невдачу. Румчерод остаточно немічно повис у повітрі, залишаючись безплідною говорільнею до дня своєї ліквідації.

VI.

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЗІЗД У КИЇВІ.

Заборона зїзду Керенським. Перші враження в Києві. Відкриття зїзду. Мотиви українізації армії. Наказ делегатам зїзду. Відповідь на заборону зїзду. „Самостійники" на зїзді. Провокація Лепарського. Постанови зїзду. Промова Гаврилюка. Проект першого Універсалу.

Не богато часу перейшло від першого військового зїзду, але дуже багато за той час пережито. Різко змінилися обставини й революція велеканськими кроками рухалась наперед. Разом з тим виникали все нові та нові вимоги що до українського національного руху взагалі й до українського військового зокрема.

Все більше й більше відчувалося, що той стан неясности, непевности, який утворився в справі українізації військових частин з одного боку, та неусталености правно-революційного, як що так можна висловитися, становища українських військових рад та инших організацій, разом з самим Військовим Генеральним Комітетом з другого боку, не може таким залишатися далі. Отже, щоби запобігти можливій анархії, яку могла би внести в ході дальшого свого розвитку стихійна організація військ, та щоби поставити всю цю справу цілком пляномірно, треба було, щоби нарешті всі українські військові організації перестали бути пасинками в очах російської революційної демократії, а були нею визнані як цілком правосильні революційні органи українського національного елементу. Це одна з причин, що Український Військовий Генеральний Комітет скликав 2-гий Всеукраїнський Військовий Зїзд.

Крім того й політика самої Центральної Ради вже цілком ясно почала викреслюватися в напрямку організації свойого автономного ладу України. Це теж диктувало необхідність безпосереднього порозуміння з найширшими колами українського воянства, яке в будуванні української, хоч і автономної державности, мусіло відограти ролю її фундаменту та цементу, що собою скріплював би всі заходи Центральної Ради в цьому напрямку.

Поборюючи всіма засобами, аж до провокаційних включно, український національний рух, російська урядова демократія, в особі Всеросійського Тимчасового Уряду, не могла, звичайно, допустити того, щоби всеукраїнський військовий зїзд відбувся. Тому тодішний військовий мін. Керенський телеграфічним розпорядженням по фронтах і військових округах заборонив на імя Генеркомітета зїзд, як „несвоєвременний". В той самий час дозволив одначе скликати такий зїзд Полякам. А перед тим безперервно відбувалися ріжні загально-російські військові зїзди: фронтові, армейські, корпусні і т. д. Далі уже було діло ріжного військового начальства „постараться" й не дати „хахлацьким" депутатам виїхати до Києва, або ще краще, не дати можливости відбутися зїздам та зборам на місцях, для виборів депутатів.

Такий безтактний, щоб не сказати більшого, крок тимчасового уряду мав для успіху скликання зїзду якраз протилежні бажанням його ворогів наслідки. Телеграму Керенського й відповідні їй заходи на місцях військової влади стрінуто з страшним обуренням з боку українського воянства. Зараховано те все як визов на явну боротьбу, яку воно сміло й рішуче приняло.

Тому саме вибрано делегатів на зїзд у всіх частинах на фронті і в запіллю, не дивлячись на арешти, в деяких військових частинах, найбільш активних Українців, старшин і салдат, на розгони українських зібрань, то що, й нарешті на заборону виїздити вибраним депутатам до Києва та оголошення поїздки їх на зїзд дезертирством з позицій, що загрожувало притягненням їх до військового суду з усіма відповідними наслідками. Не зважаючи на ріжні ганебні перешкоди, вони таки прибули до Києва.

Підчас звітів „з місць" богато делегатів починало свій доклад словами: „Ми, Українці (такої і такої військової частини), зпочатку гадали не посилати своїх депутатів до Києва, бо, мовляв, буде їх там досить і без нас. Але коли зявилася заборона зїзду Керенським, то для нас стало ясно, що тепер ми мусимо надіслати своїх делегатів туди й заявити, що погрозами нас не злякають, а заборонами нашого національного руху не спинять!..." і т. д.

Для характеристики настроїв у війську, з кінця першого періоду зорганізовання Українців вояків, а перед переходом до другого періоду більш рішучої національної боротьби, подам постанов Українців 68 піхотної дивізії. Постанова ця впадає на час закінчення робіт другим військовим зїздом, коли серед українських військових мас почався замітний перехід від романтично-стихійного національного руху до свідомо-національного руху. Тоді на зміну перших, розпливчистих, несконкретизованих, так би мовити, інстинктовних бажань, почали виступати на яв ясно окреслені завдання з цілком уже свідомою метою. Постанову цю подаю дословно, зберігаючи її оригінальний стиль:

„**Постанови Українців військових всіх частин 68-ої дивізії.** Ми, Українці-салдати, офіцири, лікарі й урядовці всіх частей військ 68 піх. дивізії, зібравшись 10-того червня на загальне дивізійне віче в числі 2000 чол. і, вибравши на час віча за голову поручника... для обміркування сучасних справ, ухвалили:

„1) Гаряче витати Укр. Ц. Раду, яко едину висловницю стремлінь і домагань, яко єдиний голос і єдину волю всього нашого українського народу, куди увійшли вибрані зо всієї України кращі її сини, які довго боролися за нашу волю й не мало за те зазнали мук і страждань від царату. Також гаряче вітаємо Військовий Генер. Комітет, яко єдиного висловника стремління й змагання всього озброєного українського народу, а рівнож вітаємо українське військо та всі українські інституції, всі просвітні товариства, селянські спілки, всі українські періодичні часописи й висловлюємо всім діячам нашу щиру і глибоку подяку за працю на національному ґрунті.

(Дальше буде)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

АСТОРІЯ, Л. АЙ.

Шість Українців інвестувало поверх чверть міліона долярів — так пише американська газета.

Часто можна тепер читати в „Свободі" про бизнес, як його зачинати та які з него користи. Тому думаю, що зацікавить наших читачів та новинка — як то в нас протягом одного місяця інвестували Українці поверх чверть міліона долярів.

Сталося це в Асторії — передмістю Ню Йорку. Пише про те асторійська газета „The Daily Star". Там і побачив я імена наших людей та згадку про їх великі купна домів в Асторії. Щоби краще розвідатися про ті справи, зайшов я до нашого ріел естейт-брокера п. М. Ґалана — бо саме про нього згадувала англійська газета. П. М. Ґалан має свій дім і бизнес в Асторії, і від нього я дізнався, що в Асторії має свої доми около 50—60 Українців. Вартість домів сягає понад 2 міліони долярів. Доми ці 8-фамілійні вартости 30.000—35.000 дол., а декотрі великі апартаментові вартують від 100.000 до 150.000 долярів. Крім цего є кілька українських ресторанів, пекарень і инших бизнесів.

За один місяць грудень закупили 6 Українців через бюро п. М. Ґалана доми вартости $257.000.

Газета „The Daily Star" подає їх імена. Є вони слідуючі: А. Босий, М. Висловський, П. Кілок, К. Заборовський, С. Кулицький, А. Захарчук.

Всі згадані покупці це Нюйорчане, котрі переходять в Асторію тому, що там мають краще й дешевше мешкання, а гроші, які вони вкладають в дім, приносять їм не 4% але 10%—15% не вчисляючи цего, що вартість пропертів збільшується.

Недавно писав хтось в „Голосах читачів", що 90% наших бизнесменів веде бизнес незаконний (він мав на думці бутлеґерство). Про асторійських бизнесменів можна сказати, що їх бизнес є 100% законний — та що асторійські властителі домів можуть дійсно похвалитися своїм майном і перед чужинцями.

Асторійські Українці тим ріжняться від инших наших земляків, що в бизнесі беруться до чисто американських, солідних методів. В Асторії не пізнається українських домів по бруді і сміттю — а-ле сміло можемо сказати, що доми наших людей це найкращі будівлі в Асторії. Зайдіть до них і спитайте, чи бажають вертати на Іст Сайд — а почуєте їх відповідь.

Чому всі купують великі 6—8 фамілійні доми?

Є дві причини: Перше: їх діти, виховані в американських школах, хочуть кращого мешкання — а і родичі також хочуть вже спокійнішого місця. Друге: великий дім краще оплачується і сам дає занятте одному членови родини. Всі ми тут переконались, що життє в своїм гарнім домі дешевше і здоровше ніж на Іст Сайд, а ми і наші діти перестали бути „Ґад дем форейнерс", а стали дійсними горожанами Америки. Діти наші не стидаються тут признаватись до свого народу — мають свою школу і вчаться своєї мови.

Можна бути певним, що коли дамо дітям американський дім і українську школу з американським виглядом і урядженнем, то наше молоде поколінне виросте на користь свому народови. Колиж ховатись-мемо по темних норах Іст Сайду, то не дивуймось — що воно знидіє і згине.

Отсі думки піддаю нашим родичам, які бажають добра своїм дітям.

Іван Підгірний.

—o—

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Союзовці, обеднуймося!—Поклик урядників і членів У. Н. Союза.

На останніх зборах товариства „Українська Січ", від. 182 У. Н. Союза в Кліфтон, Н. Дж., обговорювано справу злуки всіх українських відділів У. Н. Союза в Пасейку в оден сильний відділ і рівночасно принято резолюцію, щоб віднестись з покликом до всіх відділів, щоб урядники кождого відділу зійшлись на спільні наради в справі злуки товариств.

Чесні члени У. Н. Союза в Пасейку! Як Вам відомо, браття, що в злуці сила, а де є сила, там є і воля. Коли бажаємо свому народови волі, то треба вміти обеднувати свої сили і лучитись разом і разом працювати для добра українського народу.

Низше підписаний Уряд товариства „Української Січи", в. 182 У. Н. Союза, просить, представників урядів відділів У. Н. Союза зійтись на наради, котрі відбудуться дня 11. лютого с. р. в гали української православної церкви 47 Гоп евня, в 7 год. вечером.

Взивається тов. ім. Івана Франка, від. 97 У. Н. Союза, і тов. ім. Т. Шевченка, від. 42 У. Н. Союза, щоби були ласкаві вислати представників на ті так важні наради.

Програма нарад слідуюча:

1. Злука всіх відділів в оден сильний відділ.
2. Справа будови Народного Дому, котрий мав би бути твердинею українського життя в Пасейку, деб і наші діти набирали знання про Україну і пізнали, чиї вони діти. Бо коли ми, старі, сего не зробимо, то наша молодіж пропаде в американському морю.
3. Горожанський Ситизенський Клюб, котрий має бути зорґанізований при злученім відділі і його значіння.
4. Напрям злученого товариства.
5. Відношення до Рідного Краю.
6. Рідна Школа в Пасейку.
7. Справа Обеднання.
8. Поміч Рідному Краєви.
9. Як прискорити визволення всіх українських земель в одну сильну Українську Державу.

Тож до праці браття! Покажім, що в нас є сила і витревалість у боротьбі за добро українського народа.

За товариство „Українська Січ", від. 182 У. Н. Союза в Кліфтон, Н. Дж.

А. М. Пипюк, голова;
Лесьо Сисин, секр. рек.

ДВІ НОЧІ.

П. Ковальчик.

I.

Поглянь, моя мила,
Як ясна там зірка
На небі сіяє!

Вонаж нам, щасливим,
Своїми чарами
Надію вливає!

Цим сяйвом лискучим
Очей, мов коханих,
В серця заглядає!

Жажду землі щастя
І неба спокою
У душі вливає!

А може це Неня
Моя укохана
Над нами вітає?...

І щастям великим
Нашої любови
Сама теж радіє?

І рана сердечна,
Ґлибока, кровава,
Й не болить?

Радіючи щастям
Дітей, нас, невинних,
Цілуй посилає?

На путь нашу довгу
В любові й погоді
Нас благословляє?..

II.

Сиджу я самітний
Серед тихої ночи,
На небо погідне
Підняв свої очи.

Я зорі шукаю,
Що любо все сяє!
Я світла глядаю,
Що біль мій вбиває!

Очей своїх зору
Я не відриваю,
Бо серцем до зорі
До неї бажаю.

До неї бажаю
У простір злетіти,
До серденька краю
Дітям притулитись!

Щоб кривди, неправду
В безвістях втопити;
Та добрим і красним
Усіх, всіх любити!

ПОЛЬСЬКИЙ КАТ.

В поїзді, що їхав із Ряшова, в переділі першої кляси якась пані повідомила кондуктора, що там якийсь зовсім пяний чоловік говорить, що він є „високий достойник". До вагону ввійшов у Кракові начальник стації і тут побачив, що якийсь чоловік у фраку і лякерах лежить на землі. Коли йому сказали висісти, відповів: „Ані мені сниться. Мені тут дуже добре!" Коли начальник попросив його вилеґітимуватися, відповів: „Що? Ви вибалушили би очи, колиб ви знали хто я". Прокликаний лікар оглянув пяного й порадив звязати його і такий зробити тому кінець. На те „достойник": Мене арештувати? Коли я рушу лише одним пальцем, то мої клієнти баламкаються". Прикликали поліційного комісаря. Той гостро зажадав леґітимації. Тепер „достойник" вийняв із кишені зложений папір, на якому було написано: Мацеєвскі, кат, урядник четвертої категорії". Все-одно його арештували. Тепер уже він не називав себе достойником, а сказав: „Я також чоловік, але я мушу ошоломлюватися, а то найлекще горівкою". Мацеєвскі буде відповідати за нарушення публичного спокою.

—o—

МІНІСТРИ БЕЗ АВТОМОБІЛІВ.

Щоби поправити фінанси Греції, Панґалос відібрав усім міністрам право на урядові авта. Тепер матиме це право лише президент міністрів, отже Панґалос. Журналістам заявив Панґалос, що кілька місяців працював над декретами задля ощадности. **Грецький нарід мусить кілька місяців їсти сухий хліб, щоби забезпечити собі будуччину.** Держава мусить давати добрий примір.

—o—

НАЙГЛИБШЕ МОРЕ.

Найглибше море є, мабуть на північний схід від Филипинів. Тут зміряли глибини до 10.500 метрів.

КОЖДА ШКОЛА В ШВЕЦІЇ МАЄ ДЕНТИСТА.

Князь Карло, брат шведського короля, керовник шведського Червоного Хреста, виступив із проектом, щоби потворити спеціяльні дентистичні амбуляторії для шкільної молоді. Князь Карло зорґанізував богато таких мандрівних зубних клінік і порозсилав їх по всьому краю. Князь Карло виходить із заложення, що зіпсовані зуби є одною з головних причин ріжних недуг, передовсім жолудкових. У народніх шведських школах гигієну устної ями і зубів горячо пропаґується і вона дуже розвинена. Кожда з цих шкіл має шкільного дентиста, який оглядає і лічить зуби дітей. Так є по містах. На селах справа представляється гірше. Цьому власне мають зарадити амбуляторії, зорґанізовані князем. **ЯК ми помагаємо.**

МИТНІ НАДУЖИТТЯ.

В звязи з митними надужиттями на гол. залізн. двірці у Львові арештовано урядовця дирекції мит Кісельку і власника „Польспеду" Вірцеля. Перед арештуванням укривалися ще ревідент митного уряду Ант. Хороши і Моравський. Поліція арештувала Хорошого у мешканні ст. сежанта Ант. Гаса, керовника відділу машин у кадецькій школі. Останній з трійки митних обманців Моравський ще скривається.

НІМЕЦЬКА КОЛЬОНІЗАЦІЯ.

Німецький уряд приготовлює широко закроєний плян кольонізації своїх східних окраїн. На цю ціль призначено 50 міліонів марок річно.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ-АРХІВ

при Українському Інститутї Громадознавства (заснов. У. Г. К. в 1923 р.). — Приймає в дар:

1. **З визвольної боротьби українського народу** — революційної і військової: спомини, документи, відозви, проклямації, мапи, пляни боїв, реляції, журнали боєвих подій, записні (полеві) книжки, ріжні листування про бої та стан армії, щоденники, спогади, життеписи, некрольоги, перекази, козацькі і стрілецькі пісні, записки учасників і очевидців про події, про відношення місцевого населення до своїх і чужих військ, накази, обіжники, заклики, закони, універсали, грамоти, декларації, меморіяли, постанови, протоколи засідань, зборів, зїздів, запросини на засідання, пашпорти, леґітимації, перепустки, плякати, оповістки програми урочистих свят, летючки, проклямації, ґазети і вирізки з них, журнали, брошури, блянкети й инш.; а також:

фотоґрафії, малюнки, ілюстрації, схеми;

гроші, грошові знаки, поштові марки, марки ріжних оплат і пожертв;

прапори, бунчуки, герби, зброю, зразки уніформи українського війска, відзнаки, ріжні значки, печатки, стемплі; і ин.

2. **Памятки української старовини й мистецтва;**

3. **Матеріяли до історії української еміґрації** — все, що освітлює життя еміґрації та культурну і політичну її діяльність, а також відношення до неї народів, серед яких еміґрація перебуває;

4. **Відомости про українські памятки, що знаходяться в чужих державах** (в музеях, архівах, бібліотеках, та по приватних руках) — зареєстровання їх та опис.

Що до використовування зібраних матеріялів і опублікования то Музей-Архів кереється лише волею жертводавців-власників і додержується виданих від Музею-Архіву зобовязань що до хоронення матеріялів у тайні й инш.

Музей-Архів видає зацікавленим особам **справки про поляглих вояків і померлих** на еміґрації (на основі тих матеріялів, що зібрані в Муз.-Архіві).

Муз.-Архів звертається з проханням до громадянства про надсилку до Муз.-Архіву відомостей про поляглих в боях, на повстанні чи померлих на еміґрації; для цієї цїли Муз.-Арх. виготовлено спеціяльний **„Листок Поляглого"**, який розсилається у необхідній кількости примірників.

Музей-Архів звертається із закликом до всіх установ та орґанізацій, що ліквідовані і закінчили свою діяльність, про передачу до Муз.-Арх. своїх архівів.

Музей-Архів вірить у співчуття цій важливій національній справі всього українського громадянства без ріжниці земель і політичних поглядів.

Для перегляду та встановлення вартости матеріялів при Музеї-Архіві працює Наукова Колеґія з учених фаховців.

До цього часу Музей-Архів зібрав до 50.000 ріжних матеріялів.

Адреса:

Прага III, Serikova ul. 4/3.
Чехословаччина.

Дирекція Музею-Архіву.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ.

Пересилаємо сто чотири доляри, для пересилки до Рідного Краю для потерпівших від повені. Заразом залучаємо виказ жертводавців і тов. ім. Т. Шевченка, від. 64 У. Н. Союза, в Патерсон, Н. Дж.

По 5 дол. зложили: П. Криловський, Г. Ничка, Д. Редчук; Е. Ковальський 3 дол.; по 2 дол.: В. Матвіяс, С. Винярський, В. Ґеречка, И. Ґеречка, І. Ґабрилович, С. Гудиняк, О. Зигаєвич, Г. Кідонь, М. Ничка, І. Ґема; по 1 дол.: Г. Розов, П. Сенюсь, Л. Кідонь, І. Клюй, М. Яблонський, Т. Гайда, П. Махомета, С. Сасовський, К. Гаврилюк, О. Мицан, М. Сас, І. Ількович, С. Ничка, М. Ющишин; по 50 ц.: Т. Струж, С. Дворецький, І. Вархоляк, Д. Росс; І. Олійник 25 центів. — Разом $54.25.

Зібрано через колектора	$54.25
З каси тов. ім. Тараса Шевченка	25.00
З балю, устроєного тов. ім. Т. Шевченка	25.00
Разом зібрано	$104.25
Кошти пересилки	.25
Переслано до Обєднання	$104.00

За комітет несення помочи потерпівшим від повені Галичанам у Патерсон, Н. Дж.

Василь Матвіяс,
Ігнатій Ничка.

ЗБІРКА З КОЛЯДИ НА БУДОВУ НАРОДНОГО ДОМУ ЧИТАЛЬНІ ПРОСВІТИ В СЕЛІ ЖУХОВІ, ЛАНЦУЦЬКОГО ПОВІТУ.

Филаделфія, Па.

Братство св. Георгія, від. 239 У. Н. Союза, дало $5.00; по 2 доляри: А. Совин, М. Полохайло, М. Дориво, М. Шегда, П. Григулик; по доляровi: Т. Грицей, В. Кушла, І. Муха, А. Тоганчин, А. Мусій, І. Стахневич, М. Гісь, А. Шегда, І. Камарчик, М. Дацьо, О. Кравців, М. Головатий, П. Мельник, І. Потучко, Г. Гривнак, П. Сірий, В. Менько, Г. Ваньо, В. Ухнят, І. Шегда, М. Воробель, М. Мельник, М. Шикула, М. Насевич, Т. Цонисин, М. С. Довбенко, П. Гомель, В. Солтис, К. Солтис, М. Маскула, С. Вндтик, І. Зюмблак, І. Кушлак, М. Сирочина, Ю. Урбан, А. Рудкевич, З. Колодчак, Слота, М. Струс, А. Зілинка, Н. Курко, М. Паращак, П. Колодчак, Н. Пелих, Ю. Копко, П. Бучера, Пеленський, Н. Гарпуль, М. Солонинка, М. Сосновий, Н. Левцьо, П. Козак, Николай, Кулька, о. Кравців, о. Сінявський; Церковний Комітет $1.65; по 75 центів: М. Мокрицький, П. Грабовська, В. Білокур, Я. Воробель, Н. Шегда; по 50 ц.: С. Сбамес, П. Кріль, Ю. Кохан, С. Папуга, В. Шегда, О. Післинець, К. Сідорський, І. Іванейко, М. Зінь, С. Федечко, М. Калин, В. Кізло, И. Иордан, А. Гемка, Герман, Г. Кріль, Т. Ухнат, І. Кушлак, М. Козел, І. Дуда, П. Пашковський, А. Павлин, Н. Словак, І. Жмутин, І. Хмелик, А. Муха, А. Бигеза, А. Бич, А. Козуб, Н. Наконечний, о. Ю. Федоренко, по 25 ц.: В. Семиют, І. Паращак, Ф. Конідота, С. Барданські, Р. Кебіт, Ю. Шафран, П. Якубін, М. Шуманський, Г. Мастіло, А. Налирна, П. Мокрицький, В. Павлиц, М. Квасніцький, М. Сторпан.

Разом зібрано з коляди $141.55.

З комітету ходили по коляді: В. Ухнят, Н. Курко, О. Шегда, Н. Шегда, П. Козак, П. Кріль, І. Шегда, П. Пильчак, А. Шегда.

З Фініксвіл, Па.

Дякоучитель 2.00; по доляровi: о. А. Косій, П. Ковальчик, В. Лев, О. Андрейко, Д. Левяк, І. Вольчак, Д. Савчин, Т. Цюх, Ю. Цюх, П. Валащайський, Ю. Карпінський, Н. Флиба, І. Білинський, П. Садовський, Ю. Наумович, Г. Ганчарик, М. В. Лужецький, І. Богуцький, О. Виник, А. Рункевич; по 50 ц.: Т. Конюх, Н. Н., Г. Мартинюк, І. Лоджук, Н. Ступницький, В. Дюдюк, Ів. Білінський, Г. Гарига, Я. В. Хомяк, В. Поточняк, М. Лузецький, М. Воробець, А. Тойшик, М. Куриляк; по 25 ц.: Г. Критович, І. Янусевич, В. Гуцуляк, В. Пондяк.

З Котсвил, Па.

По доляровi: І. Кошута, Марія Сирочина, И. Урбан, М. Маскула; по 50 ц.: В. Кравчук, З. Ститур, Н. Летеник, Ю. Ферай, В. Шаршин, Я. Лагош, Б. Бокаль, А. Гандов, М. Задорожна, В. Урбан, Ю. Брингилевич, П. Леґійд; В. Бейба, П. Лімоник і В. Лемсу, по 40 центів; по 25 центів: Ф. Кошута, С. Бардонський, Ю. Шафран, Т. Якубів, М. Шиманська.

Василь Ухнят, голова;
Іван Шегда,
Максим Шегда.

ПОВІНЬ НА РУМУНСЬКО-БОЛГАРСЬКІМ КОРДОНІ.

Комендант гарнізону в Рущук (Болгарія) мусів увійти в порозуміння з румунською владою в Гіюргію щодо засобів, як спинити небезпеку повені обох міст. Румунські військові відділи виїхали на болгарську територію розбивати ледяні крижі на Дунаю. Богато сіл околиці Гіюргію залитих водою; згинуло багато отари.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ